

Bibliography:

1. Buttiglione R., Primacy of conscience [*Prymat sumienia*], «Niedziela Akademicka» no 4, January 23.
2. Cichoń W., Values, man, education: the outline of axiological and educational issues [*Wartości, człowiek, wychowanie: zarys problematyki aksjologiczno – wychowawczej*], Kraków 1996.
3. Czerny J., The outline of axiological pedagogy [*Zarys pedagogiki aksjologicznej*], Katowice 1998.
4. Denek K., Axiological aspects of school education [*Aksjologiczne aspekty edukacji szkolnej*], Toruń 2000.
5. Frączek Z., Axiological education in view of the present needs [*Edukacja aksjologiczna wobec potrzeb współczesności*], Rzeszów 2002.
6. Gajda J., Values in education, source: Pedagogical Encyclopedia of XXI century, vol. VII, editor in chief T. Pilch [*Wartości w wychowaniu, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Tom VII, red. T. Pilch*] Warszawa 2008.
7. Łobocki M., Wychowanie moralne w zarysie, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2002
8. Matuszewicz Cz., Psychology of values [*Psychologia wartości*], Warszawa – Poznań 1975.
9. Okoń W., New pedagogical dictionary [*Nowy słownik pedagogiczny*], Warszawa 2004.
10. Olbrycht K., Truth, good and beauty in teaching a man a person [*Prawda, dobro i piękno w wychowaniu człowieka jako osoby*], Katowice 2000.
11. Sobański R., To appreciate one's own history, Sorce: Gość Niedzielny. [*Docenić własną historię*], «Gość Niedzielny» 13 stycznia 2008
12. Wojnar I., Values of culture and a personality of a teacher [*Wartości kultury a osobowość nauczyciela*], «Nowa szkoła» 3/1982.

Анотація

Анна Пекала

Роль наставника у формуванні цінностей

Коментуючи сучасну кризу у системі цінностей, авторка зазначає, що основним джерелом проблеми є самі люди та їх сприйняття цінностей і доходить висновку, що формування цінностей є одним з найважливіших завдань сучасної освіти.

У статті підкреслюється роль ціннісної освіти у підготовці майбутнього функціонування в суспільстві і творення правильних міжособистісних відносин. Авторка аналізує визначення поняття цінностей з точки зору різних дисциплін (як категорій культурології, філософії, соціології).

Формування цінностей розглядається як складний багатоступеневий процес. Авторка зазначає, що правильно організований процес морального виховання вимагає уваги до деталей. У статті підкреслюється істотне значення правильного вибору методів виховання учнів. Обмін контенту між його учасниками має здійснюватися за умов повної інтеграції та чіткого відбору методів, правил, засобів та форм навчання.

Особлива роль у процесі ціннісної освіти відводиться наставнику (вихователю). Авторка вважає, що наставник не може відійти від визначення певних критеріїв цінностей, відповідно до яких будуть формувати навчальний процес. Визнання цінності людської гідності, свободи, права жити і солідарність між людьми є аксіологічним фундаментом. Цінності мають універсальний вимір, як і в кожній ціннісній системі, не залежать від переконань або релігії; вони служать людині, розглядаючи її як центральний персонаж. Авторка доходить висновку, що ціннісна освіта займає важливе місце в навчально-виховному процесі, наголошує на важливості суспільної ролі, яку відіграють наставники.

Ключові слова: ціннісна освіта, формування цінностей, тьютор-наставник.

Дата надходження статті: «13» січня 2015 р.

Стаття прийнята до друку: «04» лютого 2015 р.

УДК 371.15+371.134+371.13(045)

ТЕТЯНА ПОСТОЯН,

кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Одеса)

**Практична підготовки майбутніх галузевих фахівців
на базі Центрів прикладних кваліфікацій**

У статті на засадах позитивного світового досвіду професійної підготовки кадрів пропонується система практичної підготовки фахівців виноградарсько-виноробної галузі АПК на базі Центрів прикладних кваліфікацій – учасників виноградарського кластеру.

Реалізація практичної підготовки на базі Центрів сприятиме переходу на якісно новий рівень підготовки та перепідготовки висококваліфікованих робітничих кадрів та фахівців галузі, забезпеченню конкурентоспроможності фахівців на ринку праці галузевого кластеру.

Ключові слова: виноградарсько-виноробна галузь АПК, кластер, Центр прикладних кваліфікацій, практична підготовка.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Трансформаційні процеси в суспільстві, інтеграція економічних досліджень науковців країн з розвиненими ринковими та перехідними економіками, входження країни в світове наукове співтовариство зумовлюють необхідність проведення комплексного інституційного аналізу проблем формування та розвитку трудових ресурсів в аграрній сфері, що забезпечують основу людського капіталу; дослідження та приведення в дію тих факторів, які є визначальними для цього в умовах становлення ринкової соціально орієнтованої економіки України. Історія соціально-економічного розвитку вже не однієї країни засвідчує, що саме завдяки накопиченим та збереженим суб'єктивним знанням забезпечується відтворення втраченого матеріального багатства. Саме якісні характеристики трудових ресурсів, що формують складові елементи людського капіталу, стають визначальними чинниками ефективного розвитку аграрно-промислового комплексу (АПК) країни.

На думку П.Щедровицького, зростає потреба на ринку праці не у вузькопрофільних фахівцях, налаштованих на певний вид діяльності, а у так званих мета-професіоналах, котрі здатні до роботи на стику різних професій і спроможні управляти «різними», – там де жодна професія не працює, спрацьовує сукупність професій, їх певна кооперація [10]. Фахівець у галузі виноградарства і виноробства повинен бути саме таким мета-професіоналом і цю сучасну проблему професійної підготовки потрібно вирішувати на основі інтеграції освіти, науки і виробництва.

Аналіз досліджень і публікацій... Нині окремим аспектам проблеми інтеграції освіти, науки і виробництва присвячено широке коло досліджень, серед яких праці вітчизняних і зарубіжних науковців: Ф.Зеєра, П.Кубрушка, В.Ледньова, Г.Мухаметзянової, В.Приходька, В.Щенка, З.Сазонової та ін.

Зокрема, Ю.Левицький розкриває значення та місце освіти у зв'язках з наукою і виробництвом; О.Голіченко розглядає процес інтеграції з позиції налагодження ефективних схем кооперації та спеціалізації між учасниками процесу; О.Амоша, А.Землянкін, Г.Моїсєєв пропонують удосконалити взаємодію науки, освіти і промислового виробництва шляхом створення науково-освітніх або освітньо-наукових комплексів асоціативного типу із залученням підприємств промисловості; О.Катаєв досліджує питання інноваційної діяльності науково-освітніх комплексів; І.Лікарчук – педагогічний аспект управління системами підготовки кваліфікованих робітників в Україні [2].

Проблеми професійної освіти, зокрема практичної підготовки, привертають увагу вчених, педагогів і роботодавців.

Питання теорії професійної і практичної підготовки розглядали Д.Тхоржевський, К.Катханов, Ю.Якуба, В.Байденко, А.Киверялг, М.Махмутов, Н.Думченко, З.Решетова, Н.Ничкало, В.Симоненко, С.Шапоринський, В.Шипунов, Б.Мотрук, А.Захарцев, Б.Борисов, Н.Розина, А.Фурсенко, В.Коркин, М.Саєнко, С.Котляров, А.Гаврилов, В.Саюшев, Р.Бабалова, К.Марквардт, С.Батишев, А.Беляєва, В.Беспалько, Е.Бойко, П.Лауш та ін. [3].

В сучасних умовах важливого значення набула проблема практичної підготовки фахівців у галузі виноградарства і виноробстві, котра відповідала б сучасним вимогам світових стандартів виробництва.

Формулювання цілей статті... **Мета статті** полягає у висвітленні переваг практичної підготовки майбутніх фахівців на базі Центрів прикладних кваліфікацій, що організується на засадах дуальної системи навчання у структурі галузевих кластерів. Незважаючи на значний науковий матеріал з дослідження різнобічних питань інтеграції науки, освіти і виробництва, аналіз організації практичної підготовки майбутніх фахівців в галузі виноградарства і виноробства у такому аспекті обмежений.

Виклад основного матеріалу... Виноградарсько-виноробний комплекс (ВВК) – це міжгалузеве утворення, в основі якого лежить виробничий цикл, що включає на визначеній території усі виробництва і види діяльності, пов'язані з вирощуванням винограду, його транспортуванням, збереженням, переробкою, одержанням і реалізацією готової до споживання продукції. Вітчизняною економічною географією ВВК визначається як спеціалізований АПК у межах концепції агропромислового комплексотворення, розробленої українською географічною школою на чолі з М.Паламарчуком [5]. ВВК розглядався як абстрактна модель для обґрунтування процесу територіальної організації виноградарсько-виноробного виробництва. Ця модель утворилася з взаємозалежних функціональних ланок: виноградарства (столового і технічного), виноробства (первинного і вторинного), збереження і реалізації готової продукції, а також ланки, що є навчально-науковою базою і здійснює підготовку кадрів для комплексу.

Нині рівень розвитку і структура ВВК Одеського регіону не відповідає сучасним потребам суспільства і потенційним можливостям регіону. Стан виноградарства і виноробства характеризується зниженням показників площ виноградників, їхньої врожайності й валового збору винограду, зниженням обсягів переробки, завантаженості виноробних підприємств, рівня споживання продукції.

Для стабілізації та динамічного розвитку ВВК Одеського регіону в сучасних економічних умовах необхідна оптимізація його територіальної структури, з урахуванням трансформацій, що відбулися останнім часом.

На базі виділених виноградарсько-виноробних районів необхідно сформувати нові моделі територіальної організації виноградарсько-виноробної системи. У ролі такої моделі перспективного розвитку виступають територіальні виноградарсько-виноробні кластерні утворення, що формуються на рівні адміністративних районів Одеської області, серед яких: Болградський, Татарбунарський, Білгород-Дністровський та ін.

Об'єднуватися у виноградарський кластер можуть споріднені, пов'язані між собою, взаємодоповнюючі одна одну організації та підприємства, що займаються виробництвом, реалізацією винограду і вина. Метою кооперації є взаємна підтримки і координація дій. Об'єднавшись у виноградарський кластер господарства і підприємства створюють власну матеріальну інфраструктуру, спеціальні центри послуг за різними напрямками економічної діяльності, що дозволяє успішно конкурувати на ринку. До виноградарського кластеру входять рекламні, інформаційні та фінансові організації, котрі підтримують його діяльність. Завдяки об'єднанню зусиль партнерів активніше залучаються покупці і продавці, збільшуються масштаби експортно-імпортних операцій.

Невід'ємною складовою виноградарського кластеру Одеського регіону має бути наукове забезпечення та професійна підготовка кваліфікованих кадрів. На Одещині наукове забезпечення виноградарства і виноробства здійснюють Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В.Є.Таїрова», Державний проектно-конструкторський інститут «Плодхарчпром», Інститут «Укргіпросад» з проектування та закладки садів і виноградників, НПО «Плодмашпроект». Підготовку кадрів для виноградарства і виноробства здійснюють Одеський аграрний університет та Одеська харчова академія, Білгород-Дністровський сільськогосподарський технікум.

У межах кластера професійна підготовка кадрів для виноградарства та виноробства здійснюється на замовлення роботодавців – членів кластеру. Професійна освіта є соціальним середовищем, що формує особистість в її ставленні до праці в цілому і до власної професійної кваліфікації зокрема. Випускник повинен не тільки володіти відповідною кваліфікацією, а й бути носієм світогляду професійного середовища, що формує професійну культуру, культуру виробництва.

З огляду на необхідність державної підтримки на законодавчому рівні здійснення професійної підготовки в цілому і практичної підготовки зокрема в межах кластеру, доцільно проаналізувати нормативні документи, що нині регламентують практичну підготовку майбутніх фахівців.

Наказом Міністерства освіти України №13 від 19.01.94 р. для поєднання зусиль навчальних закладів, наукових, проектних організацій і підприємств, для спільного використання матеріально-технічної бази, відповідно до ст.43 Закону України «Про освіту», було затверджено типові Положення «Про навчальний та навчально-науково-виробничий комплекс». Метою створення таких комплексів було упорядкування процесу та підвищення ефективності взаємодії ринку праці та ринку освітніх послуг [2].

Однак професійні заклади освіти здебільшого втратили навчально-виробничі бази через Закон №2163-ХІІ «Про приватизацію державного майна» від 04.03.1992, який був спрямований на врегулювання правової, економічної та організаційної основи приватизації державного майна з метою створення багатоукладної соціально орієнтованої ринкової економіки України [7]. З прийняттям цього закону паралельно з приватизацією державного промислового сектору відбулася і приватизація навчально-виробничих потужностей вищих навчальних закладів. Навчальні заклади залишилися без виробничо-технологічних баз та засобів практичного і виробничого навчання студентів.

У Законі України «Про вищу освіту» №1187-2 від 01.07.2014 р. відсутні статті, котрі визначили б принципи організації практичної підготовки, правові, фінансові, соціальні засади співпраці професійних закладів освіти з підприємствами – базами практики, що забезпечували б реалізацію принципів дуального навчання [6].

Одним з документів, що до сьогодні регулює практичне навчання у професійних закладах освіти, є наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.93 р. про затвердження Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» [9].

Згідно з Положенням практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах і проводиться на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі і державного управління [9]. Положення не регулює відносини навчальних закладів та підприємств – баз практики, не визначає фінансове відшкодування підприємствам, організаціям та установам, котрі беруть безпосередню участь у

підготовці фахівців за рахунок своїх виробничих, технологічних та адміністративних потужностей. В нових реаліях сьогодення цей документ не забезпечує реалізацію завдань інноваційної системи практичної підготовки в умовах кластеризації.

У зв'язку з цим, на часі розробка нормативних документів, котрі забезпечували б реалізацію Закону «Про вищу освіту» щодо основних правових, організаційних, фінансових засад практичної підготовки системи професійної освіти; співпраці державних органів і приватного бізнесу з вищими навчальними закладами; на поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [6].

Як приклад, у Німеччині (за оцінкою Міжнародного інституту моніторингу якості робочої сили (Швейцарія), Німеччина є одним з лідерів за рівнем кваліфікації кадрів), професійна освіта діє на засадах дуальної технології підготовки і регламентується переважно трьома законами і положенням, а саме:

- закон про професійне навчання (BBiG)
- закон про сприяння професійному навчанню (BerBiFG)
- молодіжний закон про охорону праці (JArbSchG)
- положення про професії (HWO)

Окремі професії регламентуються навчальними приписами (Ausbildungsverordnungen) для професій, що вимагають спеціальної підготовки [1].

Необхідно звернути увагу на те, що нині немає системної підготовки кадрів різного кваліфікаційного рівня для виноградарсько-виноробної галузі виробництва – радянську систему підготовки зруйновано, нову систему не створено. У зв'язку з цим необхідно звернути увагу на позитивний світовий досвід створення галузевих Центрів прикладних кваліфікацій організовані на засадах дуальної системи навчання (далі Центр), у структурі галузевих кластерів, котрі забезпечать якісну підготовку галузевих кадрів.

Вочевидь, що система практичної підготовки майбутніх фахівців в структурі кластеру забезпечить підвищення рівня ефективності практичної підготовки фахівців з урахуванням загальнодержавних і регіональних потреб та відповідно до Болонської декларації створить передумови для посилення мобільності студентів, розширить можливості їх працевлаштування, забезпечить навчання протягом життя [8].

Створення Центрів це перспективний напрямок вирішення завдань кадрового забезпечення галузей економіки, що мають вирішальне значення для модернізації та технологічного розвитку економіки АПК і її суб'єктів. Створення Центрів має забезпечити подолання розриву між потребами економіки в кваліфікованих робітниках і реальним рівнем їх підготовки в системі професійної освіти і професійного навчання.

В Одеському регіоні пріоритетною є підготовка висококваліфікованих кадрів для АПК в цілому і для виноградарства та виноробства зокрема, що забезпечить модернізацію і технологічний розвиток АПК регіону. Організувати Центри можна на базі існуючих підвідомчих організацій шляхом створення нових або реорганізації існуючих підрозділів закладів професійної освіти. Створення Центрів потребує неупередженого аналізу з метою визначення освітніх та виробничих організацій на базі яких доцільно організувати Центри.

Діяльність будь-якого багатофункціонального Центру здійснюється на підставі локального нормативного документу – Положення про багатофункціональний Центр прикладних кваліфікацій в галузі виноградарства і виноробства. Нормативний документ визначає структуру і організацію діяльності Центру, що створюється на засадах державно-приватного партнерства у сфері економіки і професійної освіти з метою підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів з урахуванням актуальних і перспективних потреб ринку праці, що обумовлені завданнями технологічної модернізації та інноваційного розвитку АПК (винаградарства і виноробства) Одеського регіону.

Завданнями Центру є:

- підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями, що потребує регіональний ринок праці, в тому числі за запитом учасників виноградарського кластеру, служб зайнятості населення та організацій;
- забезпечення трудової мобільності шляхом прискореної підготовки персоналу для роботи на новій посаді, опанування технологій роботи з новим обладнанням, суміжних професій та спеціальностей;
- забезпечення практико-орієнтованої підготовки студентів за основними професійними програмами підготовки магістрів, бакалаврів, фахівців середньої ланки і кваліфікованих робітників;

- підтримка професійного самовизначення громадян шляхом надання відповідних послуг загальноосвітнім навчальним закладам і населенню, організація професійних проб;
- навчально-методичне забезпечення реалізації освітніх програм професійного навчання та інших практико-орієнтованих освітніх програм, апробація та експертиза програм, дидактичних матеріалів, інформаційної бази засобів оцінювання, технологій навчання та ін.;
- кадрове забезпечення реалізації освітніх програм, спрямованих на оволодіння та вдосконалення професійної кваліфікації, шляхом організації курсів підвищення кваліфікації та стажувань на робочому місці педагогічних кадрів;
- забезпечення впровадження професійних стандартів; стимулювання мотивації робітничих кадрів до неперервної професійної освіти; зниження ризику незатребуваності робітничих кадрів з причини професійної некомпетентності;
- створення багатофункціонального інноваційного майданчика для трансляції сучасних (інноваційних) виробничих технологій виноградарства і виноробства.

Для реалізації мети та вирішення зазначених завдань діяльність Центру пов'язана з освітнім, навчально-методичним, експертним, консультаційним та виробничим процесами.

Особливу увагу необхідно звернути на те, що головною умовою ефективної підготовки кваліфікованих робітників і фахівців на базі Центрів є їх оснащення необхідним сучасним обладнанням або використання такого обладнання організацій – соціальних партнерів, що мають у наявності розвинений кадровий потенціал.

Висновки... Реалізація галузевим Центром прикладних кваліфікацій практичної підготовки сприятиме переходу на якісно новий рівень підготовки та перепідготовки висококваліфікованих робітничих кадрів та фахівців виноградарсько-виноробної галузі, забезпеченню конкурентоспроможності фахівців на галузевому ринку праці, розвитку ефективної системи соціального партнерства у сфері професійної освіти.

Подальші дослідження проблеми передбачають характеристику науково-методичного забезпечення навчально-виховної діяльності галузевого Центру прикладних кваліфікацій – учасника виноградарського кластеру.

Список використаних джерел і літератури:

1. Абашкіна Н. В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині : [моногр.] / Н. В. Абашкіна. – К. : Вища школа, 1998. – 207 с.
2. Амоша О. І. Сучасні підходи щодо здійснення взаємодії академічної науки, освіти і промислового виробництва / О. І. Амоша, А. І. Землянкін, Г. В. Моїсєєв // Економіка та держава. – 2007. – № 3. – С. 4–7.
3. Бойко М. Ф. Концептуальні аспекти підвищення ефективності практичної підготовки фахівців / Бойко М. Ф., Мазоренко Д. І., Тіщенко Л. М. // Збірник науково-методичних праць підвищення ефективності практичної підготовки фахівців. – Харків, 2003. – 274 с.
4. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання : нормат. зб. / за заг. ред. М. Ф. Степка, Л. М. Горбунової. – К. : Форум, 2007. – Т. 1. – 798 с.
5. Григор'єва В. А. Взаємодія суб'єктів управління: теоретичний аспект. Сучасні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів : [моногр.] / В. А. Григор'єва. – Дніпропетровськ : МА:прес, 2010. – С. 276–287.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII // Офіційний Вісник України. – 2014. – № 63 від 15.08.2014. – С. 1728.
7. Закон України «Про приватизацію державного майна» від 04.03 1992 р. № 2163-XII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1992. – № 24. – С. 348.
8. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Документи і матеріали. Травень – грудень 2004 р. / упоряд. : М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль : вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Ч. 2. – 188 с.
9. Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів» МОН України, наказ № 93 від 08.03.93 р.
10. Щедровицкий Г. П. Организация, руководство, управление [Электронный ресурс] / Г. П. Щедровицкий. – Режим доступа : http://bigc.ru/theory/books/sgporu/c_1.

References:

1. Abashkina N. V. *Pryntsypy rozvytku profesiinoi osvity v Nimechchyni: monohrafiya*. Kyiv, Vyshcha shkola, 1998, 207 p.
2. Amosha O.I. Suchasni pidkhody shchodo zdiysnennia vzaiemodii akademichnoi nauky, osvity i promyslovoho vyrobnytstva, *Ekonomika ta derzhava*, 2007, № 3, pp. 4–7.
3. Boyko M.F., Mazorenko D.I., Tishchenko L.M. Kontseptualni aspekty pidvyshchennia efektyvnosti praktychnoyi pidhotovky fakhivtsiv. *Pidvyshchennia efektyvnosti praktychnoyi pidhotovky fakhivtsiv*. Kharkiv, 2003, 274 p.
4. Vyshcha osvita v Ukrayini. Normatyvno-pravove rehulyuvannia: Normat. Kyiv, Forum, 2007, T. 1, 798 p.
5. Hryhorieva V. A. *Vzayemodiya subiektiv upravlinnia: teoretychnyy aspekt. Suchasni problemy sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv: Monohrafiya*, Dnipropetrovsk: IMAppres, 2010, pp. 276–287.
6. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» 01.07.2014r. № 1556-VII, Ofitsiynyy Visnyk Ukrayiny. 2014, 63 vid 15.08.2014, p. 1728.

7. Закон Ukrainy «Pro pryvatyzatsiiu derzhavnoho mayna» 04.03 1992 r. № 2163-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 1992, № 24, p. 348.

8. Osnovni zasady rozvytku vyshchoi osvity Ukrainy v konteksti Bolonskoho protsesu. Dokumenty i materialy. Traven – hruden 2004 roku. Ternopil : Vyd-vo TNPU im. V. Hnatyuka, 2005, Ch. 2, 188 p.

9. Polozhennia «Pro provedennia praktyky studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv» MON Ukrainy, nakaz № 93 vid 08.03.93 roku.

10. Shchedrovetskij H. P. Orhanyzatsyya, rukovodstvo, upravlenye. *Orhanyzatsyya, rukovodstvo, upravlenye*. Elektronnyy resurs. Rezhym dostupu: http://bigc.ru/theory/books/sgporu/c_1.

Summary

Tetiana Postoian

Practical Training of Future Industry Specialists on the Basis of the Centers for Applied Qualifications

On the basis of the world positive experience of the of professional training, the system of practical training of specialists of viticulture and winemaking industry of agricultural industrial complex on the basis of Center for Applied Qualifications within the structure of viticulture cluster has been offered.

The implementation of practical training on the basis of the center will facilitate the transition to a qualitatively new level of training and retraining of highly skilled workers and specialists, ensuring competitiveness and demand for professionals in the industry market.

Key words: *viticulture and winemaking industry, agribusiness cluster, Center for Applied Qualifications, practical training.*

Дата надходження статті: «01» квітня 2015 р.

Стаття прийнята до друку: «23» квітня 2015 р.

УДК 378.091.212-059.2(045)

ОКСАНА САРКІСОВА,
кандидат педагогічних наук
(м.Київ)

Професійна підготовка майбутніх викладачів економіки на основі групової взаємодії

В статті аргументовано необхідність використання групової взаємодії у професійній підготовці майбутніх викладачів економіки. Здійснено аналіз стану професійної підготовки майбутніх викладачів економіки. Продемонстровано важливість формування і розвитку соціальних якостей як у майбутніх викладачів економіки, так і у майбутніх фахівців економічного профілю. Висвітлено особливості професійної підготовки майбутніх викладачів економіки в непедагогічному вищому навчальному закладі. Розглянуто особливості підготовки викладачів економіки та економічної підготовки викладачів у класичних педагогічних університетах. Акцентовано увагу на необхідності підготовки майбутнього вчителя до організації взаємодії різних рівнів. Рекомендовано організовувати групову взаємодію між учасниками навчально-виховного процесу для підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх викладачів економіки.

Ключові слова: *професійна підготовка майбутніх викладачів економіки, соціальна взаємодія, групова взаємодія.*

Постановка проблеми у загальному вигляді... Підготовка викладачів економіки визначається особливостями самого профілю економічної освіти. У «Концепції розвитку економічної освіти в Україні» [5] зазначається: «Економічна освіта на сучасному етапі розвитку України визначається завданнями переходу до демократичної і правової держави, ринкової економіки, необхідності наближення й до світових тенденцій економічного і суспільного розвитку». Тим самим визнається принципове значення економічної освіти для економічного і політичного розвитку нашої держави. Також в Концепції зазначається на необхідності побудови економічної освіти на взаємодії викладачів і студентів: «Основним засобом реалізації змісту освіти є педагогіка співпраці і соціального партнерства, яка відбувається в освітянському процесі через безпосередній контакт того, хто навчається, з тим, хто навчає. Соціалізація особистості не може повноцінно відбуватися без спілкування з викладачем, що було б рівноцінним відриву навчання від виховання. Всі інші засоби є похідними і допоміжними» [5]. Отже, актуальним на сьогодні є пошук таких форм організації навчальної діяльності майбутніх викладачів економіки, які забезпечували б їх практичними навичками багаторівневої взаємодії та сприяли розвитку соціальних особистісних якостей.

Аналіз досліджень і публікацій... Проблемами психолого-педагогічної підготовки у ВНЗ